

Nytt från styrelsen**Välkommen till Fiskevårdsförbundets 4:e nyhetsbrev!**

Om fler i er förening som vill ta del av Nyhetsbrevet (vanligen står ordförande som mottagare) – var vänlig och vidarebefordra brevet till övriga föreningsmedlemmar. Den som vill vara säker på att få ett eget exemplar registrerar sin e-post på vår hemsida: <https://fiskevardsforbundet.se/>

Förbundet planer på en digital mötesplattform kommer att testas till hösten, ett verktyget som troligen också blir plattformen för den uppskjutna stämman.

Flera medlemmar har uppdaterat föreningsuppgifter i Medlemsblanketten som medföljde förra utskicket. Men vi tror att fler föreningar behöver se över medlemsförteckningen – för er som missat uppmaningen i förra Nyhetsbrevet bifogas blanketten igen.

Övervakningsprogram ska ge bättre kunskap om fiskars hälsa

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), har nu startat ett långsiktigt övervakningsprogram inriktat mot vild fisk, kräftdjur och blötdjur. Programmet omfattar djur som lever i både salt, bräckt och sött vatten. Fiskar som lax, torsk, skrubbskädda, sand-skädda och ål är i fokus.

– Vi inriktar oss också på havskräfta, hummer, blåmussla, flodpärlmussla, ostron och sötvattenlevande kräftor. För den sistnämnda är kräftpesten speciellt intressant, säger Fredrik Ljunghager, utredare på HaV.

Rapporter från privatpersoner om döda och skadade djur tas gärna emot. Den som gör ett fynd kan gå in på SVA:s rapporteringssida och lämna rapport: <https://rapporterarfisk.sva.se>. På FvF hemsida finns sedan tidigare info om SVA och vad du ska tänka på vid fynd av skadad/död fisk och musslor: <https://fiskevardsforbundet.se/fiske-och-biotopvard/fisksjukdomar/>

Läs mer: https://www.sva.se/aktuellt/pressmeddelanden/overvakningsprogram-ska-ge-bättre-kunskap-om-fiskars-halsa/?utm_campaign=unspecified&utm_content=unspecified&utm_medium=email&utm_source=apsis

Vattendirektivet öppnas inte upp! Beslut 2020-06-23

EU-kommissionen öppnar inte upp vattendirektivet för förändringar. Efter två år av utvärderingar huruvida direktivet fungerar som tänkt, dvs att skydda Europas vattenresurser från föroreningar och med målet att alla vatten ska nå god ekologiskt status, blev det slutliga svaret från EU-kommissionen att direktivet är "fit-for-purpose" (fungerar som tänkt).

Sedan december 2019, då EU-kommissionens preliminära beslut kom, har medlemsländer träffats och diskuterat direktivet. Sverige har, enligt Altinget, drivit på för att öppna upp direktivet då Moderater, Kristdemokrater, Centerpartister och Sverigedemokrater med en riksdagsmajoritet tvingade regeringen att ändra linje i frågan. Europeisk industrilobby och svenskt näringsliv (genom lobbygruppen Swedish Water Alliance) har också försökt få igenom att det ska finnas fler undantag från kravet på att uppnå god ekologisk status. Nu blir det inte så!

En sak som säkerligen var viktig för att EU-kommissionen skulle komma fram till detta beslut var den kampanj som NGO-rörelsen (över 130 ideella organisationer) startade 2018 med bland annat WWF, EEB, Wetlands International, the European Rivers Network och European Anglers Alliance. Kampanjen resulterade i över 375 000 namnunderskrifter från EU-medborgare som krävde att vattendirektivet inte skulle öppnas upp. Ett öppet brev från fler än 6 000 forskare kom senare med samma budskap. Huvudbudskapet i kampanjen var att det inte är vattendirektivet det är fel på, utan bristen på implementering, för få och långsamma åtgärder och nyttjandet av för många undantag. Detta sammantaget gör att vattnen inom EU inte når föreskrivna krav på ekologisk status.

EU:s slutår är 2027 och de medlemsstater som inte har nått målen i tid kan i princip bli föremål för överträdelseärenden från EU-kommissionen. I slutändan, åtminstone teoretiskt, kan detta leda till böter och långtgående viten (EU brukar utdöma viten som löper per dag). Om valet står mellan friska och vandringshindersfria vatten eller dryga viten, borde politiken prioritera det senare.

Läs mer från WWF: https://www.wwf.eu/wwf_news/media_centre/?uNewsID=364492

Regeringen beslutade 2020-06-25 om Nationell plan för moderna miljövillkor för vattenkraften

Från Miljöprocessutredningen 2009 och åtskilliga utredningar därefter om vattenkraften har till slut beslut fattats som ger klartecken till "verkstad". Senkommet kan tyckas men utredningar och demokratiska processer tar tid. Det som kan kritiseras är varför processen startade så sent, redan 2000 beslutade EU om vattendirektivet och Sverige hade då varit EU-medlem i fem år.

Nu finns beslut om handlingsplaner och andra åtgärder som krävs för att tillsynsmyndigheter och domstolar ska kunna köra igång. I februari 2022 ska de första ansökningarna för omprövning vara domstolarna tillhanda (förberedelser för de som står först i "prövningskön" har redan startat).

Är "Moderna miljövillkor" för vattenkraft och tillhörande dammar en bra lösning? Ja, i grunden är förslaget bra. Vattenkraften har i över ett sekel (!) haft en egen gräddfil. Föreslagna åtgärder rubbar den obalansen men kraftintressenterna har fortsatt övertaget. Många (alltför många) undantag hindrar vattendirektivets intentioner. Det är framförallt den storskaliga vattenkraften som "konserveras". I de stora älvarna kommer ett minimum att åtgärdas, 90 % av den storskaliga vattenkraften får undantag som i princip permanentar 1918-års vattenlag. Den lag som den nya vattenlagen var tänkt att ersätta. Av alla Sveriges vattenkraftverk kommer totalt 35 – 40 % inte att åtgärdas. Alls. Allmänheten hade säkert andra förväntningar av begreppet "Moderna miljövillkor".

Sveriges "bakvända" strategi har bäddat för undantag. En strategi som först sätter ett nationellt tak för produktionspåverkan och sedan fördelar detta tak (procentuellt) för varje avrinningsområde. Slutligen – för att ekvationen ska gå ihop – har riksdagen beslutat om att alla undantag i vattendirektivet ska användas fullt ut. En miljöanpassning på absolut lägsta miniminivå. Att tala om en hållbar vattenkraft är chimär.

Men det finns fördelar. Nu kommer vandringshinder i alla avrinningsområden att betas av. Detta inkluderar även dammar som inte finns med i den nationella planen, men att åtgärda dessa hinder förutsätter ett annat upplägg – mer om det i senare Nyhetsbrev. Alla vattenverksamheter som inte har tillstånd enligt miljöbalken – det har endast 2 % (!) – kommer att omprövas. Det är bra att det finns en finansiering (bidrag) – för avveckling! Men finansieringen ([Vattenkraftens Miljöfond](#)) gäller även ägare som väljer att gå vidare med en ansökan om fortsatt drift. Principen att förearen ska betala (PPP) är därmed satt ur spel. Inte desto mindre öppnar lagen för frivilliga nedläggningar av småskaliga kraftverk i storlek upp till 10 GWh per år (större kraftverk får inte ersättning ur fonden).

Hur fvo kan använda denna möjlighet till avveckling av småskalig vattenkraft kommer förbundet att återkomma till under hösten. Detta är verkligen ett "once in a lifetime". En kort intro om fondens villkor och vad detta kan generera till kraftverksägarna redovisas nedan.

Läs mer: <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/06/nationell-plan-for-moderna-miljovillkor-for-vattenkraften/>

En gyllene möjlighet

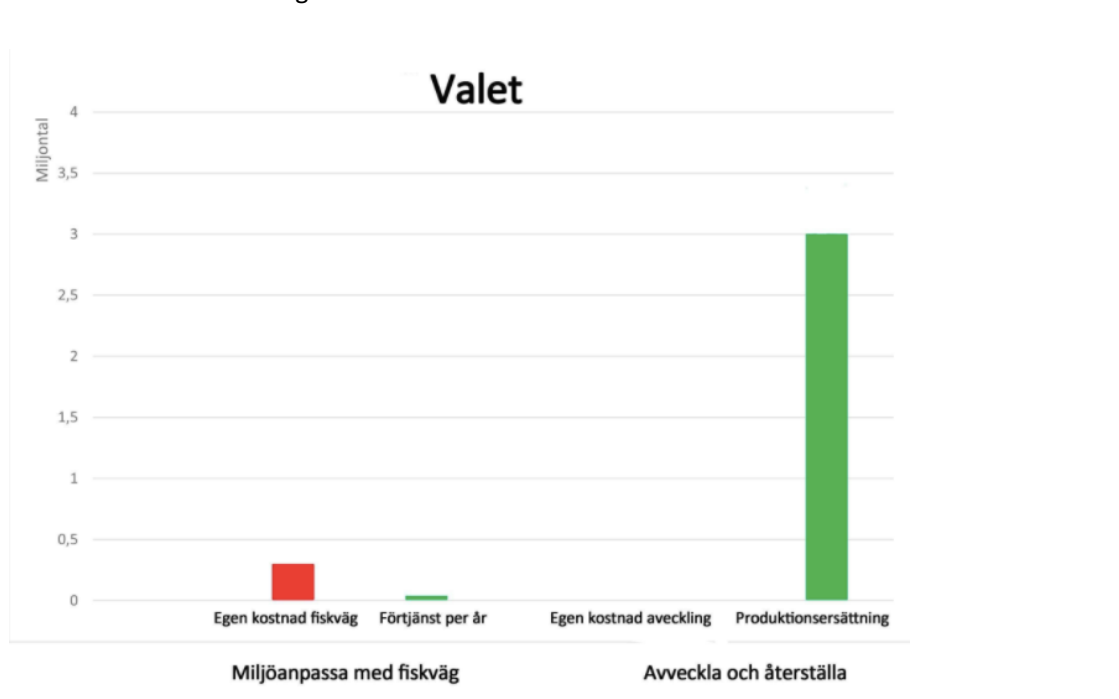
Sveriges åtta största kraftbolagen har i samförstånd med regeringen (fast inte officiellt, då kallas det gynnande av särintresse och det gillas inte av EU) startat ett bolag, Vattenkraftens Miljöfond AB, och pytsar in 10 miljarder kr under tiden som NAP-processen pågår (2022-2036).

I regelverket för fonden står att kraftverksägare med kraftverk upp till och 10 GWh produktion per år kan välja mellan att miljöanpassa eller avveckla. För båda alternativen får ägarna 85 % av alla projektkostnader (advokater, konsulter, grävmaskiner etc) och 95 % av produktionsförlusten (ett genomsnitt för de senaste 15 årens produktion) för att miljöanpassa respektive avveckla.

Detta är "världsunik", något andra beskyddare av levande vatten i EU har svårt att fatta. Att kunna erbjuda kraftverksägare 95 % av marknadsvärdet om det avvecklas ger försarna framtidshopp. För utrivning och återställning av platsen (projektkostnader) betalar ägarna en "självrisk" på 15 %, en summa som öppnar upp för eventuella förhandlingar med ägarna där vågskålen av ett levande vatten ställs mot fortsatt kraftproduktion (med fiskväg).

Vad avvecklingen kan generera i reda pengar för kraftverksägarna har beräknas till cirka 4 miljoner per producerad Gigawattimme (GWh), ett genomsnitt under de senaste 15 åren. Ett kraftverk som producerar 1 GWh ger alltså ägaren cirka 4 miljoner i produktionsersättning.

Älvräddarna har gjort en graf över de båda alternativen – miljöanpassa eller avveckla. Noterbart är att det tar många år för att få ihop samma intäkt från ett miljöanpassat kraftverket (inklusive ständig tillsyn, skötsel, reparationer och administration) i jämförelse med vad ägaren kan få direkt i handen vid en avveckling.

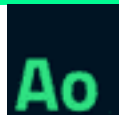
Yttrande över Förvaltning eller djurförsök med vilda djur (Rapport 2019:19)

FvF kan konstatera att Jordbruksverket har kommit fram till samma slutsatser som förbundet har i denna fråga, dvs att provfisken och liknande: "... åtgärder som vidtas i syfte att förvalta och sköta vilda fiskbestånd inte omfattas av djurskyddslagen och därmed inte är att anse som djurförsök."

Läs mer: <https://fiskevardsforbundet.se/om-forbundet/remisser-skrivelser/>

Ett hemsidkonceptet för fvof (och andra) i samarbete mellan FvF och Anders Olofsson Media

En hemsida designad efter fvof önskemål och förutsättningar, där ledorden lättanvänd och robusthet varit vägledande. Grundkoncept och layout enligt FvF:s hemsida, med nyhetsflöde, lösenordskyddad inloggning, karta över fvof fiskevårdsområde (på G), direktlänkar till FvF:s hemsida mm. I konceptet ingår också länk till digital fiskekortsförsäljning (iFiske eller Fiskekort.se), utbildning om hur hemsidan ska underhållas (på avtalad plats) samt ett år serviceunderhåll och support. Kontakta Anders och glöm inte uppge att du är medlem.

Anders Olofsson
070-3141489
anders@anderso.se